

Kwartaalbericht Pensioenfonds KLM-Cabinepersoneel

Eerste kwartaal 2016 - 1 januari 2016 t/m 31 maart 2016

Samenvatting:

- De maandelijkse nominale dekkingsgraad is gedaald van 106,3% naar 98,1%;
- De beleidsdekkingsgraad is gedaald van 108,5% naar 105,8%;
- Het beleggingsrendement is 3,5% in het afgelopen kwartaal;
- Het vermogen is gestegen tot € 2,65 miljard;
- De waarde van de pensioenverplichtingen is gestegen tot € 2,70 miljard;
- Er is sprake van een reservetekort.

Ontwikkelingen financiële markten

Het eerste kwartaal van het jaar liet een behoorlijke beweging op de financiële markten zien. De wereldwijde aandelenindex (MSCI World) daalde over het kwartaal bijna 1%. Rente op langlopende Europese renteswaps daalde met 60 basispunten tot 1%.

In de eerste zes weken zorgde een combinatie van factoren voor verliezen op de MSCI World van ruim 12%. Het gaat hier om de zorgen over de gezondheid van de wereldeconomie, dalende olieprijs, onrust over een verdere devaluatie van de Chinese munt, een mogelijke 'Brexit' en een bankensector die door negatieve rentes onder druk staat.

De maand maart stond in het teken van beleidsbeslissingen van centrale banken en het stijgende verloop van de olieprijs. Het stelsel van Amerikaanse banken, de Fed, besloot de rente onveranderd te laten en stelde het aantal voorgenomen renteverhogingen voor het resterende jaar neerwaarts bij naar twee. Hierop verzwakte de Amerikaanse dollar ten opzichte van andere belangrijke munten. De Europese Centrale Bank nam extra verruimende maatregelen zoals het opkopen van bedrijfsobligaties. De olieprijs steeg onder invloed van geruchten over een mogelijke productieverlaging.

Aandelenbeurzen reageerden positief op het nieuws en herstelden grotendeels van de verliezen die in het begin van het jaar waren geleden.

Financiële positie Pensioenfonds KLM-Cabinepersoneel

De beleidsdekkingsgraad is vanaf 1 januari 2015 door De Nederlandsche Bank (DNB) gedefinieerd als parameter waarop pensioenfondsen hun beleid baseren. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de maandelijkse nominale dekkingsgraden van de afgelopen twaalf maandeinden. De beleidsdekkingsgraad bedraagt 105,8% per eind maart 2016. De waarde van het vermogen is gestegen tot €2,65 miljard. De maandelijkse nominale dekkingsgraad per eind maart 2016 is 98,1%. De dekkingsgraad daalde, ondanks het positieve beleggingsrendement op de bezittingen, door de gedaalde rente wat leidde tot een toename van de verplichtingen.

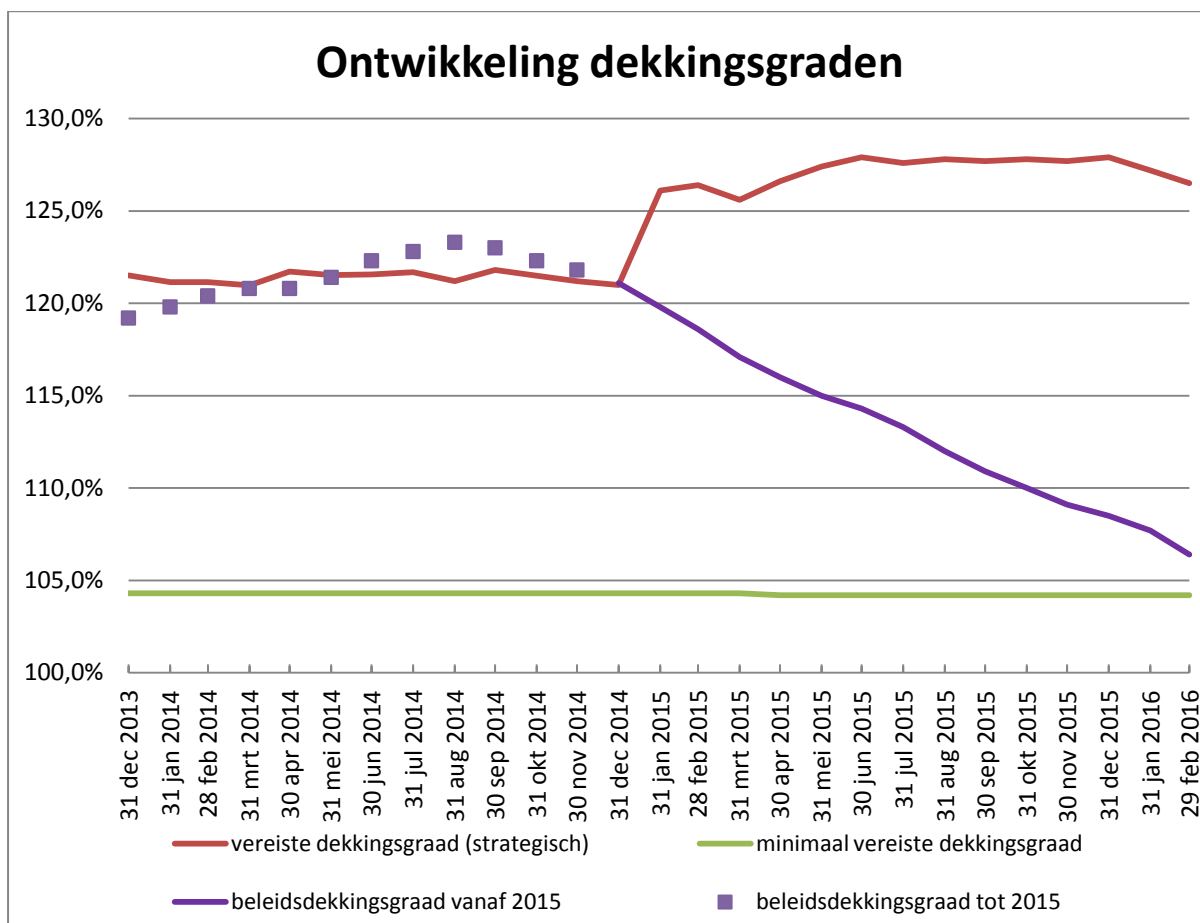
	2016	2015	2015
	Eind eerste kwartaal	Eind vierde kwartaal	Eind derde kwartaal
Beleidsdekkingsgraad	105,8%	108,5%	110,9%
Maandelijkse nominale dekkingsgraad	98,1%	106,3%	103,7%
Vermogen	€ 2,65 miljard	€ 2,56 miljard	€ 2,51 miljard
Verplichtingen	€ 2,70 miljard	€ 2,41 miljard	€ 2,41 miljard
Nominale rente*	1,25%	1,76%	1,72%

* rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank (UFR)

Dekkingsgraad en herstelplan

Volgens wettelijke richtlijnen moeten pensioenfondsen bepaalde extra reserves aanhouden die als buffer kunnen dienen in slechte tijden. Het nieuwe Financieel Toetsingskader (nFTK) leidt ertoe dat pensioenfondsen hogere buffers moeten aanhouden dan voorheen. De wettelijk vereiste buffer voor ons fonds bedraagt nu 26,5%. De wettelijk vereiste strategische dekkingsgraad komt hierdoor op 126,5%. De huidige dekkingsgraad ligt onder de vereiste dekkingsgraad, hiermee verkeert ons fonds in een reservetekort. Het herstelplan is vóór 1 juli 2015 ingediend bij De Nederlandsche Bank.

Dezelfde wettelijke richtlijnen geven ook aan welk vermogen een pensioenfonds minimaal moet hebben. Dit minimaal vereist vermogen is 104,3%. De volgende grafiek geeft aan: Verloop van de beleidsdekkingsgraad vanaf 2015 en voor 2015, de maandelijkse nominale dekkingsgraad en de (minimaal) vereiste dekkingsgraad volgens het Financieel Toetsingskader (FTK).

De beleidsdekkingsgraad op basis van de door DNB gehanteerde rente is eind maart 2016 105,8%.

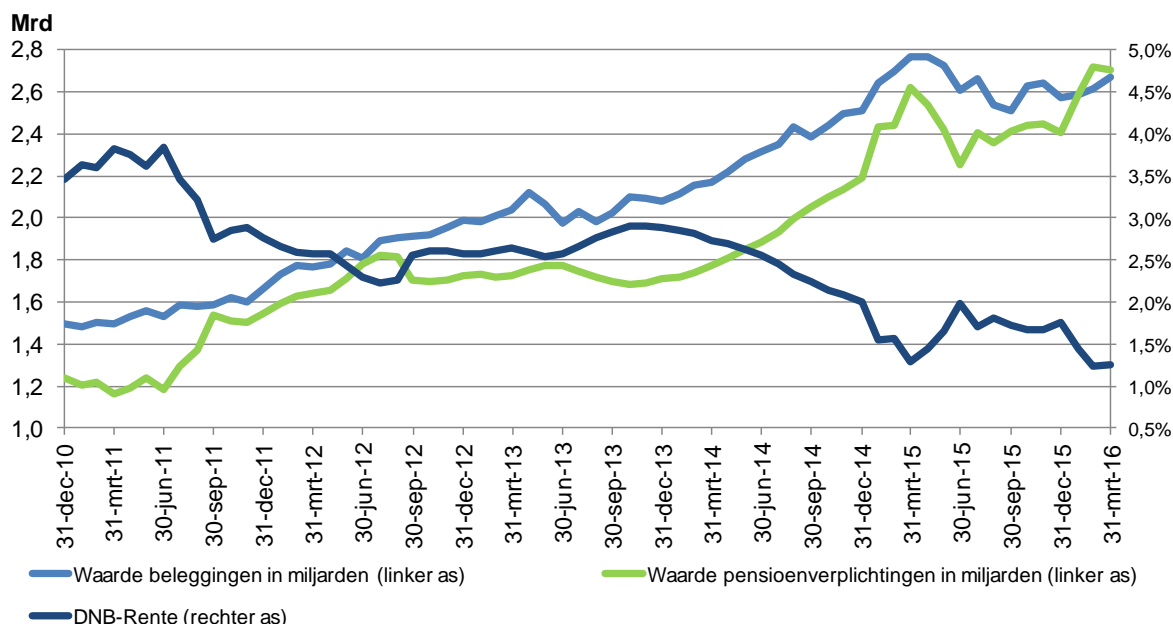
Balans

In de balans is aangegeven wat de waarde is van de bezittingen en de verplichtingen van ons fonds. Aan de activa-zijde staan de bezittingen. Aan de passiva-zijde zijn de verplichtingen weergegeven.

Verkorte balans			
Activa		Passiva	
Aandelen	1.026,4	Marktwaarde verplichtingen	2.704,7
Obligaties	1.248,8	Reserves	(52,3)
Vastgoed	260,9		
Valutaderivaten/Liquide middelen	53,6		
Renteswap	81,1		
Saldo overige activa/passiva	(18,6)		
totaal	2.652,4	totaal	2.652,4

Waarde beleggingen en waarde pensioenverplichtingen

In onderstaande grafiek is het verloop van de waarde van de beleggingen (in euro's), de waarde van de pensioenverplichtingen (in euro's) en de door DNB gehanteerde rentetermijnstructuur weergegeven.

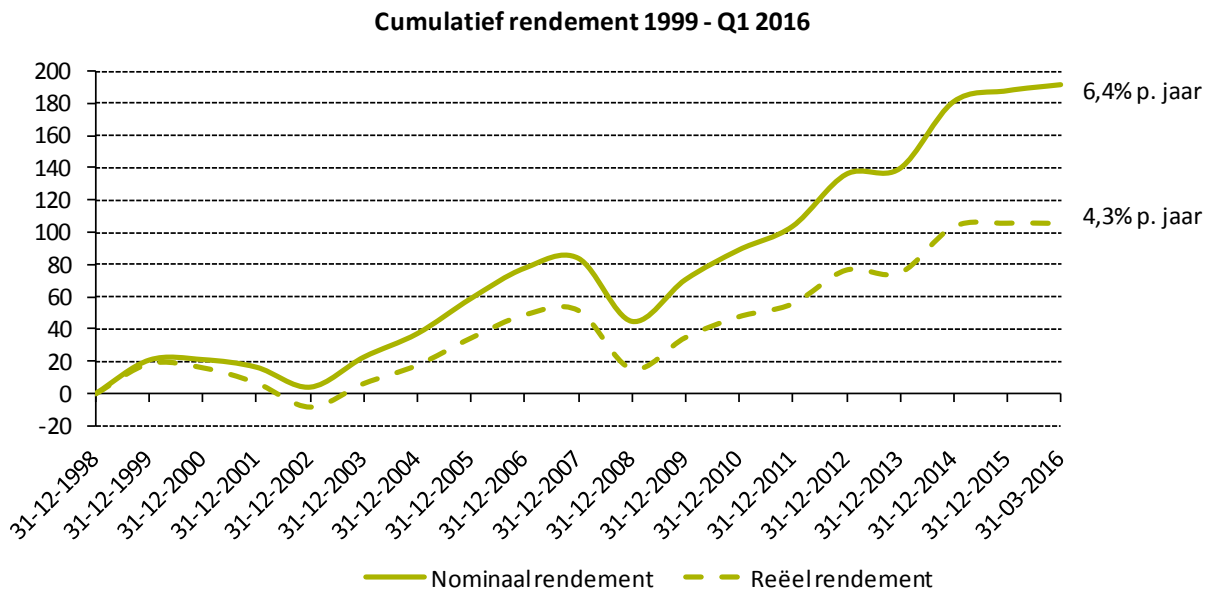
Beleggingsresultaten

	gewicht %	jan - mrt
Obligaties	46,8%	3,9%
Aandelen	38,3%	-2,1%
Vastgoed	9,8%	0,8%
Rente hedging	3,0%	2,5%
Aandelen hedging	0,1%	0,0%
Valuta hedging	1,6%	0,0%
Cash	0,5%	
Totaal	100,0%	3,5%

In het eerste kwartaal daalde de rente, dit zorgde voor positieve rendementen op de obligaties. Aanleiding voor de gedaalde rente was de gedaalde inflatieverwachting en twijfel over toekomstige economische groei. Naar beneden bijgestelde groeicijfers een negatief sentiment zorgden dat aandelen over het eerste kwartaal daalden ondanks het herstel in de tweede helft van het kwartaal. De beleggingsportefeuille is afgelopen kwartaal met 3,5% in waarde gestegen.

Langetermijn beleggingsrendement

Onderstaande grafiek geeft het nominale en reële cumulatieve rendement van ons pensioenfonds weer sinds 1998. Het rendement vanaf 1998 tot en met het afgelopen kwartaal bedroeg 6,4% op jaarbasis.

Bijlage

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid van het fonds is gericht op het veiligstellen van de pensioenafspraken binnen aanvaardbare risicogrenzen. Het bestuur heeft de beleggingen gespreid over verschillende beleggingscategorieën (aandelen, obligaties en vastgoed). Binnen de verschillende beleggingscategorieën wordt gespreid naar regio's en subcategorieën. Het bestuur houdt met dit beleid rekening met het valutarisico, renterisico en het neerwaartse risico van aandelen en vastgoed.

Begrippenlijst

Maandelijkse nominale dekkingsgraad: de verhouding tussen het vermogen en de verplichtingen (de toekomstige pensioenuitkeringen) van het pensioenfonds.

Beleidsdekkingsgraad: het gemiddelde van de nominale dekkingsgraden in de twaalf maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling.

Vereiste dekkingsgraad: afgeleide van het vereist vermogen van het pensioenfonds, voorgeschreven door de Pensioenwet (Financieel Toetsingskader). Komt de dekkingsgraad van het fonds onder de vereiste grens, dan is er sprake van een reservetekort.

Minimaal vereiste dekkingsgraad: 104,3 %. Is de dekkingsgraad van het fonds lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, dan is er sprake van een dekkingstekort.

Nominaal rendement: Beleggingsrendement zonder koopkrachtcorrectie.

Reëel rendement: Het beleggingsrendement uitgedrukt in verandering van koopkracht, het nominale beleggingsrendement wordt gecorrigeerd met de inflatie om de feitelijke toename van de koopkracht te meten.

Vragen of opmerkingen over dit kwartaalbericht? Mail naar communicatie@blueskygroup.nl